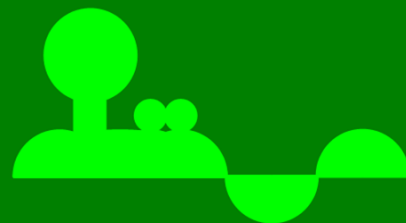

Nieuwsbrief

Landschapsbeheer Oss | September 2015 | Jaargang 16 | Nummer 63

Redactie Richard Ceelen, Dick Roza, René van Dorst, Jan Oomen | **E-mail** redactie@landschapsbeheer-oss.nl
Redactieadres Redactie Landschapsbeheer Oss, Braakstraat 46, 5345 XB Oss

Contact

Landschapsbeheer Oss

Tolstraat 3
5342 NH Oss
T 0412-474322
I www.landschapsbeheer-oss.nl
E info@landschapsbeheer-oss.nl

Voorzitter

Ronald Widdershoven
T 0412-631362
E voorzitter@landschapsbeheer-oss.nl

Secretaris

Nora Servaes
T 0412-632223
E secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl

Penningmeester

Jan Ploegmakers
T 0412-641500
E penningmeester@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie, Werving & Vrijwilligerscontact

Dick Roza
T 0412-642368
E pr@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie & Website

Richard Ceelen
T 06-54218521
E redactie@landschapsbeheer-oss.nl

Juridisch Adviseur

Maarten Furnée
T 0412-454204
E juridischadviseur@landschapsbeheer-oss.nl

Werkplaats Natuur, Landschap & Cultuurhistorie

Henk Smouter (Projectcoördinator)
Tolstraat 3
5342 NH Oss
T 06-54288252
E hs@werkplaatsnlc.nl

Coördinator Beheer

Tonnie van Hooff (Projectcoördinator)
Tolstraat 3
5342 NH Oss
T | 06-37456820
E tvh@werkplaatsnlc.nl

Landerij VanTosse

Nora Servaes (Secretaris)
T 0412-632223
E secretariaat@landerijvantosse.nl

De Stichting Landschapsbeheer Oss is gevestigd te Oss en ingeschreven bij KvK Oost-Brabant onder nummer 17105068 Rabobank Oss, NL94 RABO 0170 4198 94

Landschapsbeheer Oss

Inhoudsopgave

Nieuws uit Landerij VanTosse	2
Producten uit Tuinderij voor voedselbank	3
Ambtenaren leven zich uit	3
Geslaagde "Week van de Natuur"	4
Wandelpaden Nieuwe Hoeve opgeknapt	4
Lunch voor twee tachtigjarigen	5
Uitje naar Parel der Kempen	6
Herinneringsboom Groenendijk weer goed zichtbaar	7
Kort Nieuws	8
Werkdagen en mededelingen	15

Colofon

Nieuwsbrief Landschapsbeheer Oss

September 2015, jaargang 16, nummer 63, oplage 475.

Kopij

Wij nodigen graag iedereen uit om bijvoorbeeld een verslag(je) van een werkdag, een excursie, een lezing, een expositie of een interessante waarneming te schrijven. U kunt uw bijdrage met of zonder illustraties mailen naar redactie@landschapsbeheer-oss.nl. De sluitingstermijn voor kopij voor de volgende nieuwsbrief is 1 december 2015.

Foto's voorpagina

Boven: Werk aan wandelroute "Groenen Dijk"
Linksonder: Ton en Johan worden toegejuicht
Rechtsonder: Lunch tijdens uitje vrijwilligersdag

Op zaterdag 7 november vindt voor de 15e keer de Nationale Natuurwerkdag plaats. Op meer dan 480 locaties, verspreid over heel Nederland, kunnen vrijwilligers dan weer werken in de natuur. Ook Landschapsbeheer Oss doet natuurlijk weer mee aan die dag!

Zagen knippen en opruimen

De werklocatie is deze keer weer de Kesselse Waard bij Maren Kessel. De Kesselse Waard, grenzend aan de Lithse Ham, ligt langs één van de mooiste stukken Maasdijk, met prachtige dijkhuizen en boerderijen. De Natuurwerkdag werd daar ook al in 2010 een keer gehouden. We maakten toen ook kennis met de grote groep inwoners van de Kesselsedijk en omgeving, die zich al jaren inzetten voor het behoud van de beplanting en de oevers van het gebied en het opruimen van zwerfafval. De werkzaamheden die dag zijn zo ongeveer dezelfde als vijf jaar geleden. Er worden knotwilgen geknot, meidoornhagen afgezet, beplanting langs de waterkant teruggezet, opschot weggeknapt en er zal waarschijnlijk wel weer zwerfafval worden opgeruimd. De Natuurwerkdag begint, zoals gewoonlijk, om 10.00 uur en wordt afgesloten om ca 15.00 uur. Er is koffie met koek en frisdrank en tussen de middag een kop erwtensoep voor bij de meegebrachte boterhammen. Na afloop is er weer de traditionele afsluiting met bier, wijn, fris, kaas en worst. Omdat het in het werkgebied soms nat en drassig is, zijn laarzen aanbevolen. Onze vrijwilligers zullen t.z.t. nog via de gebruikelijke werkmail op de hoogte worden gebracht. (DR)

Nieuws uit Landerij VanTosse

Speltoogst zeer voorspoedig verlopen

Medio augustus is onze spelt onder haast ideale omstandigheden geoogst. Het aanhoudende zonnige en droge weer was ideaal om de oogst droog binnen te krijgen. Bij elkaar is er ca 20 ton geoogst. Deze zijn geleverd aan de dit jaar opgerichte Maashorst Spelt vereniging. Samen met nog zes andere telers rond de Maashorst is in totaal ca 90 ton spelt geproduceerd.

Direct na de oogst is de spelt gepeld in Geleen (bij de Koltenberger Spelt vereniging). Netto is hiervan ca 70 ton gepelde spelt overgebleven, die we aan afnemers rond de Maashorst gaan uitleveren. Inmiddels hebben zich zes bakkers bij de Maashorst Spelt Vereniging aangesloten. Dit aantal willen we dit jaar nog gaan uitbreiden, zodat we met recht kunnen spreken van een regio-keten van formaat, waarin diverse ondernemers (telers, loonwerkers, molenaars, bierbrouwerij en bakkers) zich ten doel hebben gesteld een sterk lokaal product in de markt te zetten.

Hopveld in bloei!

Het in april ingeplante hopveld heeft zich boven verwachting zeer goed ontwikkeld, ondanks dat we te maken hebben gehad met een zeer droge zomer, waardoor de planten toch enigszins in hun ontwikkeling waren geremd. Door de droogte waren we dan ook genoodzaakt een druppel-bevloeisysteem aan te leggen dat de planten zeer goed door de droge periode heen heeft geholpen. Verbazend was echter de ontwikkeling van de hop in augustus, met name toen de regen zich aandiende, in combinatie met het warme weer. Veel planten waren in een mum van tijd tot bovenin de klimdraden gegroeid en vormden snel knoppen die inmiddels tot fraaie hopbellen zijn uitgegroeid. Eind september gaan we de eerste hopbellen oogsten en drogen. Dit plukken zal in eerste instantie handwerk zijn (er is nu nog te weinig opbrengst om machinaal te oogsten en dorsen), maar in volgende jaren zullen we gebruik gaan maken van een echte hop-dorsmachine die we hebben overgenomen van de hoptelers in Schijndel. We zijn benieuwd naar de kwaliteit van de hop en er zullen zeker met de diverse hopsoorten proefbrouwsels worden gebrouwd door de geïnteresseerde bierbrouwerijen.

Proeftelt Stevia

Dit jaar hebben we een vervolg gegeven aan de vorig jaar in de Tuinderij opgezette proeftelt van Stevia, het steeds populairder wordende zoetstofhoudende gewas. Vorig jaar hebben we op bescheiden schaal een viertal variëteiten geplant, alleen maar om te kijken of het plantje in ons klimaat goed zou kunnen groeien. Want Stevia is een plantje dat warmte nodig heeft en vorst absoluut niet kan verdragen. Nu zijn er meer tuinbouwgewassen, met die eigenschap (denk aan bonen, of boekweit), dus uitgeplant in het goede seizoen zou het moeten gaan, was de verwachting. Dat verliep veelbelovend en om die reden is de proef opgeschaald. Momenteel groeien er in onze dependance aan de overkant van het laantje van Cumberland al ca 14000 planten van 4 verschillende variëteiten. Half oktober worden deze geoogst en worden ze geleverd aan een bedrijf die er de zoetstof uit gaan halen.

Cranberry's in overvloed (op het nippertje...)

Ja, de cranberry's... na het mislukte seizoen vorig jaar (door de hagel met Pinksteren was alle bloesem vernield en hadden we dus geen bessen) waren we erg benieuwd hoe het veld zich zou gaan ontwikkelen. Want bekend is dat wanneer planten slecht vrucht dragen ze hun energie gaan steken in groei. Nu, dat hebben we gezien. Het veld heeft zich zeer goed ontwikkeld en eind juni stond het al in volle bloei. Inmiddels zijn de bessen bijna oogstrijp en we verwachten een hele goed oogst. Dat wordt dus plukken geblazen! Naar verwachting gaan we hier eind september mee beginnen.

En ja, op het nippertje, dat wel. Want wat een geluk hebben we gehad met die enorme hagelbui die we eind augustus hebben gehad. Deze heeft dit keer vooral aan de noordkant van Oss huisgehouden, want zeker is wel: als dat meer naar

het zuiden was gevallen was er wederom niets van de oogst terechtgekomen. Uiteraard was dit natuurlijk aanleiding voor enkele cynische reacties op de vraag hoe het met de cranberry's was gesteld na het noodweer. Op mijn antwoord: "Gelukkig niets aan de hand" kwam een (open deur-)reactie: "Jammer!" (daarbij er wel van overtuigd dat de persoon in kwestie dit niet helemaal meende, of toch wel een ietsiepietsie?).

Henk Smouter

Producten uit Tuinderij voor voedselbank

De Tuinderij VanTosse heeft zich aangesloten bij het initiatief van de Osse Tuinverenigingen om overschotten groente en fruit te gaan leveren aan de Voedselbank Oss. e.o. Inmiddels hebben we al diverse kratten aardappels, andijvie, sla, bonen, bieten, palmkool en courgettes uit onze Tuinderij aan de voedselbank Oss geleverd. Gezien de enthousiaste reacties kunnen we niet anders dan concluderen dat dit een zeer goede bestemming is voor (een deel van) onze producten. En onze tuinvrijwilligers krijgen nu ook meer dan voorheen de voldoening dat het vele werk dat ze in de Tuinderij verrichten ook een goede maatschappelijke doelstelling en bestemming heeft. Op zaterdag 26 september is dit initiatief goed onder de aandacht gebracht door de overhandiging van het 100-ste kratje groente door de initiatiefnemers aan wethouder Johan van der Schoot en de voedselbank.

Henk Smouter

1000-soortentelling in de Maashorst

In het weekeind van vrijdag 29 t/m zondag 31 mei werd door de Stichting Natuurorganisaties de Maashorst, met behulp van vele tientallen leden van de aangesloten verenigingen, instanties en individuen, in de Maashorst een 1000-soortentelling gehouden. Een megatelling, waarbij het doel was om zoveel mogelijk soorten flora en fauna in kaart te brengen.

Weer werkte tegen!

Er waren verschillende werkgroepen samengesteld o.a. uit de IVN-afdelingen Uden, Oss, en Bernheze, de Dassenwerkgroep, Vogelwacht Uden en Vrijwillig Landschapsbeheer Uden, die elk vanuit hun eigen kennis en expertise een bepaalde soortgroep inventariseerden. Aan het hoofd van zo'n werkgroep stond een coördinator, die de werkzaamheden verdeelde en het overzicht behield. Geteld werden planten, dagvlinders, bijen, vleermuizen, zoogdieren, vliegen, muggen, vogels, sprinkhanen, mieren, libellen, paddenstoelen, waterfauna en flora, mossen, korstmossen, nachtvlinders, spinnen en kevers. Alle waarnemingen werden direct via smartphone of tablet ingevoerd

op "Waarneming.nl", zodat een gigantisch overzicht ontstond. Natuurcentrum de Maashorst, dat ook voor koffie en broodjes zorgde, fungeerde daarbij als centrale commandopost. Ondanks het feit dat de weersomstandigheden dat weekeind, vooral in de nachtelijke uren, verre van ideaal waren (veel regen en daardoor heel weinig nacht actieve beesten), kwam de teller van het getelde aantal soorten bij het sluiten van de telling, op zondagavond 18.00 uur, tóch nog op maar liefst op 904 soorten! De top drie bestond uit: planten met 452 soorten, vogels met 105 soorten en mossen en korstmossen met 62 soorten. Het telweekeind was op vrijdagavond in Natuurcentrum de Maashorst van start gegaan in aanwezigheid van de wethouders van Uden, Landerd en Bernheze, Klaas van der Laan van Staatsbosbeheer, Nico Ettema van IVN Noord-Brabant en Anke Dielissen van ARK die daarna, als aftrap, de eerste soorten invoerden bij "Waarneming.nl".

Dick Roza

Grauwe klauwier: ambassadeur van de Maashorst

Stichting natuurorganisaties
De Maashorst

Ambtenaren leven zich uit

Op 9 september verzamelden zich 15 ambtenaren van de gemeente Oss voor hun inmiddels traditionele werkdag op de Landerij VanTosse. Dit jaar hadden we twee activiteiten bedacht: een begin maken met de aanleg van een megabijenhotel uit boomstammen en het ingraven van de met paddenstoelenmycelium geënte boomstammen. Begonnen werd met een rondleiding door tuin en akkers, die qua tijd enigszins uit de hand liep, mede door de vele vragen die werden gesteld. Over belangstelling dus niet te klagen! Desondanks zetten de ambtenaren er met het eigenlijke werk flink de schouders onder, zodat de geplande werkzaamheden toch goeddeels werden voltooid. Al met al een geslaagde middag, die zoals gebruikelijk werd afgesloten met een hapje en een drankje.

Henk Smouter

Geslaagde "Week van de Natuur"

Van zaterdag 20 t/m vrijdag 26 juni werd in Oss de "Week van de Natuur" gehouden. De week, die in het teken stond van natuur en biodiversiteit in de stad, werd georganiseerd door de gemeente Oss, samen met de ZLTO, IVN, VVV, Natuurcentrum NME, Ecopoll, Landerij VanTosse, Buurttuin BergbOss, Vivaan en een aantal centrumondernemers.

Gemeente erg tevreden

De week kende een divers aantal activiteiten. Het spits werd afgebeten op zaterdag 20 juni met een boerenmarkt. Op de markt werd ook de wandelkaart "Bloem en Bij" gelanceerd en werden Anne Berendsen en Wendy van Heel als winnaars uitgeroepen van de fotowedstrijd "Natuur in de stad". Het Maasmeandertreintje pendelde de hele dag heen en weer tussen Spierings Landwinkel in Oss en Zorgboerderij de Burghthoeve in Oijen, die gezamenlijk een open dag hielden. Tweemaal gedurende de week konden mensen een bezoek brengen aan de tuinderij van Landerij VanTosse en eveneens konden twee maal weidevogels gespot worden in Maren-Kessel. In die plaats was ook de eendenkooi op twee avonden geopend. De bijen kregen aandacht tijdens een imkerdemonstratie in het NME-centrum en er was ook een rondleiding bij Ecopoll, het bijenmuseum in Geffen. Ook was er in de week van de natuur iets voor kinderen te doen: 70 leden van de "Beestenbende", die normaliter het zwerfvuil op straat opruimen, beschilderden in buurttuin BergbOss kleurige vogelhuisjes. De geplande lezing in die buurttuin op donderdagavond moest helaas vervallen door gebrek aan belangstelling. De nachtwandeling van het IVN, de avond erna, daarentegen was een groot succes. Een aparte activiteit was ook een "natuurlunch", op maandag 22 juni, die was samengesteld uit producten van wat de natuur die dag te bieden had en die gehouden werd in de Talententuin van Vivaan. Over de presentatie van de maquettes van twee kunstwerken die dit najaar in de stad van snoeihout gemaakt zullen worden, op donderdag 25 juni in het gemeente huis. De gemeente Oss was over het algemeen erg tevreden met de week van de Natuur. Er zijn veel partijen bij betrokken geweest, die samen enthousiast aan de slag zijn gegaan. Van tevoren was bekend dat de bedoeling was om dit tot een jaarlijks terugkerend evenement te maken, hoewel de projectgroep, die nu geformeerd was, éénmalig werd ingeschakeld. Het doel was dan ook meer om de bestaande partijen met elkaar te verbinden en dat doel is zeker geslaagd. Een ander motief was om de bewoners van Oss meer bewust te maken van de natuur en de biodiversiteit in de stad en op het platteland. De meeste activiteiten werden goed bezocht en er werden behoorlijk wat positieve geluiden van de bewoners gehoord. (DR)

Onze Tuinderij in de Stelt

Wandelpaden Nieuwe Hoeve opgeknapt

Naast het gebruikelijke onderhoud dat we de afgelopen maanden deden aan bestaande projecten, zoals de Erfdijk, de Stelt, de Eendenkooi, de Meerdijk/Ossermeer, de Grafheuvels en de Groenendijk wandelroute, konden we op 26 augustus een leuke en dankbare, éénmalige klus opknappen bij verpleeghuis De Nieuwe Hoeven in Schaijk.

Paden in oude glorie hersteld

In dat verpleeghuis, gelegen in het rustige, bosrijke buitengebied van Schaijk, vinden zo'n 165 mensen met een ernstige geheugenbeperking of het syndroom van Korsakov een veilige en warme plek met een gemoedelijke en informele sfeer, in een prachtige omgeving. In het tuin/bosgebied rondom het gebouwencomplex waren een aantal wandelpaden in de bosjes al jarenlang zodanig verwaarloosd, dat patiënten, bezoekers en begeleiders er, vooral met rollators en rolstoelen, geen gebruik meer van konden maken. Sommige delen van de paden moesten zelfs weer opnieuw zichtbaar worden gemaakt! Daarom staken een dertigtal van onze vrijwilligers, op initiatief van een activiteitenbegeleidster van de Nieuwe Hoeven, op een extra ingelaste ochtend de handen flink uit de mouwen. Ze egaliseerden de ondergrond, haalden de overtollige begroeiing weg en maakten bankjes en picknicktafels weer zichtbaar en bereikbaar. Daarmee herstelden ze de verwaarloosde paden weer in oude glorie en lieten zo een lang gekoesterde wens van bewoners en personeel in vervulling gaan. Die kunnen nu weer lange tijd van de herstelde paden gebruik maken! Naast handgereedschappen werden voor de opknapbeurt ook kettingzagen, bosmaaier en klepelmaaier ingezet.

Voor de koffie werd onze groep door activiteitenbegeleiders Anita Kuppen en Corina Nooyen, manager zorg en welzijn Lucy van den Bosch en locatiemanager Peter Verkuijen in een apart zaaltje uitgenodigd. Daar werd de groep verrast op heerlijke Limburgse vlaai met slagroom en sprak Peter Verkuijen een dankwoord uit namens bewoners en personeel. Peter zei dat hij en zijn medewerkers met verwondering hadden gekeken naar de geweldige sfeer en de spirit in onze organisatie! Voor onze voorzitter Ronald Widdershoven een reden om namens de gehele groep te zeggen dat we allemaal met héél veel plezier en dankbaarheid hadden gewerkt aan de opknapbeurt die morgen.

Dick Roza

Natuurfietstocht prehistorie

Er worden in de zomermaanden veel natuurfietstochten gemaakt met een speciaal thema. Zo organiseerde Natuurcentrum de Maashorst in Slabroek op 18 juni een natuurfietstocht van 30 kilometer langs prehistorische plekken in de Maashorst, een gebied dat rijk is aan bewonerssporen uit een ver verleden. Dertig geïnteresseerde fietsers genoten o.l.v. deskundige IVN-gidsen van een boeiende tocht, die een mooi beeld gaf van de schoonheid en de diversiteit van het gebied.

Romeinse put geleend van ziekenhuis

Al 10.000 jaar geleden kwam er bewoning voor op de Maashorst, maar zeker is dat er bewoning was zo'n 2.500 jaar geleden. Dit kunnen we zien aan de vondsten die gedaan zijn aan het begin van de vorige eeuw, zoals het Vorstengraf en het Prinsessengraf op Zevenbergen, beiden in Oss en het urnenveld in Slabroek. Daar werd in 2010 nog een heus vorstengraf gevonden en ook nog Romeinse graven uit een latere periode. Het natuurcentrum vindt het belangrijk, behalve aan natuur, óók aandacht te besteden aan dit stuk cultuurhistorie. In de hal van het centrum is een Romeinse put te zien, die gevonden werd als onderdeel van een Romeinse nederzetting op de plek van het nieuwe ziekenhuis in Uden. Onderzoek heeft aangegeven dat de boom, waarvan de put is gemaakt, gekapt is in de herfst van het jaar 101. Het ziekenhuis had geen ruimte om de put te exposeren en het natuurcentrum maakte derhalve graag van het aanbod gebruik om de put een aantal jaren ten toon te stellen aan het publiek, omdat het, tezamen met een mooie achtergrond, een mooi beeld geeft van het leven op de Maashorst in vroeger tijden. Het naastgelegen urnenveld stamt weliswaar uit de prehistorie, maar maakt een mooie link naar de rijke geschiedenis van de Maashorst. De resultaten van het onderzoek op het urnenveld van Slabroek worden dit najaar, op een nog nader te bepalen datum, gepresenteerd door Richard Jansen, archeoloog bij de Universiteit van Leiden, die het onderzoek destijds leidde. Mogelijk wordt er ter plekke in de toekomst nog meer archeologisch onderzoek gedaan! De natuurfietstocht besteedde behalve het archeologische gedeelte ook ruim aandacht aan het diverse natuurschoon van de Maashorst en de diverse ontwikkelingen die er momenteel aan de gang zijn.

Dick Roza

Met dank aan de informatie van Gonnie Versteeg van Natuurcentrum De Maashorst.

Lunch voor twee tachtigjarigen

Omdat twee van onze vrijwilligers van het eerste uur (1998), Ton Velders en Johan Juurlink, begin augustus 80 jaar zijn geworden, werd aan hen en alle andere vrijwilligers op vrijdag 7 augustus een heerlijke lunch aangeboden in onze tuinderij.

Nog heel wat lunches tegood!?

Aan twee lange tafels en enkele statafels, waren op die warme zomerdag zo'n 55 vrijwilligers aangeschoven op het terras en het grasveld van ons tuinhuis Cumberland. Daaronder ook de voltallige werkploeg (35) die die ochtend in de Stelt gewerkt had. Als proloog op de gezonde lunch met tal van ingrediënten uit eigen tuin, sprak voorzitter Ronald de twee vitale tachtigers toe, feliciteerde hen met het bereiken van hun hoge leeftijd en overhandigde hen een cadeaubon. Daarna konden de hongerige vrijwilligers aanvalen op het binnen in het tuinhuis opgestelde lunchbuffet, dat bestond uit zelfgemaakte soepen, salades, een grote variatie aan broodjes met beleg en tal van frisse dranken.

Nora Servaes, René Mulders, Sjeff Bardoel, Paul Paar en Jo en Betsie van Doorn hadden die lunch samengesteld. Namens de beide jarigen sprak Johan op de hem bekende wijze een dankwoord. Hij memoreerde dat zijn 17 jaar

durende werkzaamheden als vrijwilliger in de natuur hem hadden geholpen om gezond zijn eerbiedwaardige leeftijd te bereiken en hij adviseerde alle "jonkies" om net zo lang of nog véél langer hetzelfde te doen als hij. Vervolgens werd stagiair Willem Hovers met een toespraakje en een attentie door Henk Smouter uitgeluid. Willem werd geprezen om zijn manier van werken, zijn zelfstandigheid en pro-actieve houding. Daarna stelde Henk ons Annie Martens voor, die als secretaresse van de Maashorstboeren de P.R.-activiteiten van Landerij VanTosse van Anne Marie van de Berg heeft overgenomen. Gezien het aantal "eind zeventigjarigen" in onze groep duurt het niet lang meer of er zal een regelmaat in de lunches op de tuinderij komen! Zo'n beginnende traditie kan de onderlinge band tussen onze vrijwilligers alleen maar steviger maken! (DR)

Uitje naar Parel der Kempen

Woensdag 2 september had onze vrijwilligersgroep weer haar jaarlijkse uitje. Daarvoor hadden zich dit keer 67 vrijwilligers aangemeld. En zo vertrok die ochtend vanaf de Tolstraat een dubbeldeksbus van Ruijs Reizen uit Lith naar de bestemming van die dag: het dorp Eersel, nabij Veldhoven, óók wel genoemd "De Parel van de Kempen"!

De Acht Zaligheden/armzaligheden

De gemeente Eersel (18.000 inwoners) is één van de zogenaamde "Acht Zaligheden", een achttal dorpen in de Kempen waarvan de naam eindigt met "sel". Die dorpen zijn: Eersel, Duizel, Steensel, Wintelre (oude benaming Wintelsel), Reusel, Hulsel en Netersel. Eersel, waarin vijf van de 8 zaligheden liggen, is de hoofdgemeente. De Acht Zaligheden hebben hun naam te danken, aan Hollandse militairen die tijdens de Belgische revolutie (rond 1830) de streek als armzalig bespotten. De "Selligheden", ook wel armzaligheden genoemd, werden toen smalend omgezet in Zaligheden. Vandaag de dag is het een streek waar het zalig wonen, werken en verblijven is! De Acht Zaligheden is óók de naam van het Kempenmuseum in Eersel, waar onze groep na een busreis van ca een uur arriveerde en dat we daarna, na een kop koffie/thee met vlaai en een korte uitleg met beamerpresentatie van Hendrik van der Aalst, met grote interesse bekeken.

De fraaie tuin bij het museum

Leven, Wonen en Werken

Het museum is gedeeltelijk gevestigd in een uit 1890 daterende langgevel boerderij. Na te zijn verwoest door blikseminslag in 1910, werd de boerderij, waar nog tot 1971 het boerenbedrijf werd beoefend, weer opgebouwd. In 1979 werd de Stichting Museum De Acht Zaligheden opgericht. Dat maakte het mogelijk om een grote collectie van in de streek verzamelde voorwerpen onder te brengen in de voormalige boerderij, die vervolgens in 1980 als museum werd geopend. Een tweetal inwendige verbouwingen en een nieuw bijgebouw later, is het nu een museum dat voldoet aan alle eisen van conservering die een museumcollectie nodig heeft. In het museum staan drie onderwerpen centraal: Leven, Wonen en Werken in de Kempen van 1850 tot 1950. De collectie bestaat uit landbouwmachines, gereedschappen, een klompenmakerij, wagenmakerij en een sigarenafdeling. Verder is er een mooie, ommuurde tuin met een kruidentuin, een bloemenhof, een boomgaard en tal van oude landbouwgewassen. Vooral dat buitenge-deelte sprak onze vrijwilligers aan, waarbij een aantal van ons ook de oude spelen probeerde te beoefenen die in de

tuin aanwezig waren, zoals kaatsen, beugelen, hoepelen, touwtje springen en steltlopen.

Spannende smokkelroute

Nadat we, na een korte busreis, de lunch hadden gebruikt in Restaurant De Wijde Blick van Recreatiecentrum Ter Spiegelt in Eersel, verplaatste onze groep zich opnieuw met de bus naar de dichtbijgelegen Belgisch-Nederlandse grens voor het maken van een smokkelroutewandeling. Want smokkelen, vooral van boter, was in het verleden in de Kempenstreek heel lang een door velen beoefende lucratieve, maar zeer gevaarlijke "hobby". Onder leiding van de gidsen Piet van Gisbergen, Frans Boks en Tjeu van der Aalst liepen we in drie groepen de ruim 4 kilometer lange smokkelroute door een mooi, oud en zeer afwisselend bosgebied, waar de Goorbeek, die het gebied doorsnijdt, in de loop der eeuwen voor allerlei gevarieerde landschappen zorgde. De gidsen vertelden ons, aan de hand van krantenartikelen en smokkelattributen zoals dubbele klompen en kraaienpoten spannende verhalen over de smokkelaars en hun technieken. Grote indruk maakte op onze mensen de "Dodendraad", een onder zeer zware stroom staand hek aan de grens, dat iedereen de toegang tot ons land belette en dat daardoor duizenden mensen het leven kostte. Ons dagje uit werd met een heerlijke consumptie besloten in dinee-café Veertien aan de knusse, historische markt van Eersel. Die markt werd in 1994 door de provincie Noord-Brabant uitgeroepen tot mooiste bewaard gebleven dorpsplein van Brabant! Op dit marktplein, omzoomd door statige bomen, staan talloze fraaie historische panden, zoals de St. Willibrorduskerk, de kapel van Onze Lieve Vrouw van de Kempen, een protestante kerk, het voormalige gemeentehuis, een pomp en een kiosk. Dat alles bewaakt door de "Contente Mens" en de "Pronte Vrouw" die er, in een beeldje vereeuwigd, een plaats vonden. Na de terugreis werd om 19.00 uur de Tolstraat weer bereikt en konden onze mensen terug zien op een zeer geslaagde dag, waarop vooral ook de teambuilding en onderlinge contacten van groot belang waren!

Dick Roza

Open de Fotogalerij voor Ingrid's fotoreportage op: www.landschapsbeheer-oss.nl

De dodendraad

Herinneringsboom Groenendijk weer goed zichtbaar

De 25 vrijwilligers die zaterdag 1 augustus zo'n mooie werkdag hadden met het knippen en zagen van wilgen en opschot op de Groenendijk-wandelroute aan de Elzenbosstraat in Haren, zullen hem zeker wel bewonderd hebben: de kleinbladige herinneringslinde (Tilia tilata), die daar op de boomplant dag van 20 maart 2002 werd geplant.

Boom fier in het zicht

De boom werd in het kader van de actie "Oesters en Parels" geplant door Fons Mandigers, beheerder bij Natuurmonumenten, in het bijzijn van vertegenwoordigers van D.L.G., Landinrichtingscommissie Lage Maaskant, Waterschap de Maaskant, de toenmalige Osse wethouder Aleida v.d. Heuvel, het Milieusteunpunt, de Kernraad Haren en uw redacteur. Het doel van "Oesters en Parels", een initiatief van het vroegere Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, was om in elk landinrichtingsproject in ons land een monumentale boom te planten, die de herinnering aan het project tot ver in de toekomst levend moest vasthouden. De symboliek: de jonge boom, de oester, groeit uit tot een monumentale boom, de parel dus! Een fraaie plaquette bij de boom herinnert aan de plantdag. De linde is in de 13 jaar van zijn bestaan van 6 meter naar zo'n 7 meter gegroeid en is vooral in omvang flink toegenomen. Hij was na het planten kennelijk nooit goed bijgehouden en door oprukkende vlier en wilg flink aan het zicht onttrokken. We modelleerden hem aan de onderzijde, verwijderden de omringende begroeiing en maaiden gras en onkruid rondom zijn stam. Nu staat hij weer fier en goed in het zicht! Op dezelfde boomplantdag plantten kinderen van de Lambertusschool 150 eikjes in het toen nog geheel kale gebied tussen de trap aan de dijk en de Elzenbosstraat, die later gezelschap kregen van 1500 andere bomen en struiken. Nu is het een ondoordringbaar gebied geworden waar een spannend struinpad doorheen loopt, dat we die zaterdag gelijk ook weer mooi opschoonden.

Wandelroute drie maanden later geopend

Drie maanden na het planten van de herinneringsboom werd de 10 kilometer lange Groenendijk-wandelroute in het bijzijn van 90 genodigden officieel geopend in het toenmalige café de Hanenberg door dhr. E. Jansen de Jonge, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant. Aanwezig waren daarbij vertegenwoordigers van Natuur-

monumenten, DLG, Gemeente Oss, Waterschap de Maaskant, IVN en Landschapsbeheer Oss. Er werden honderden ballonnen losgelaten bij het informatiepaneel boven aan de dijk, het Sint Sebastiaan Gilde uit Oss defileerde en de Harense dorpskapel "De Vruuters" speelde op het zonnige terras van het helaas enkele jaren geleden gesloten café de Hanenberg. De wandelroute, waarop destijds de eerste kudde van 25 brandrode koeien mocht grazen, werd later nog uitgebreid/ingekort met de aanleg van het "Wei-pad Groen Dorp Haren" dat over het weiland met bloemenrand van de familie van Rooij aan de Elzenbosstraat loopt. Loop de Groenendijkroute eens! Hij begint bovenaan de dijk bij het voormalige café de Hanenberg in de Lietingstraat. Er is een exemplaar van de wandelroute te downloaden op Google. (DR)

Vernieuwd Biesbosch MuseumEiland geopend

Op 26 juni heeft Pieter van Vollenhoven het totaal vernieuwde Biesbosch MuseumEiland geopend. In zeven themapaviljoens wordt het verhaal over de Biesbosch verteld, van het ontstaan van het zoetwatergetijdengebied tijdens de Sint Elisabethsvloed in 1421, van de vele overstromingen in de loop der eeuwen en de rol als doorgangsroute in de tweede wereldoorlog tot aan de huidige status als uitnodigend natuurgebied met zijn indrukwekkende flora en fauna.

Bezoekerscentrum en horeca

Het oude museum, dat uit 1994 dateerde, werd in acht maanden tijd geheel gestript, weer opgebouwd en uitgebreid met 1.000 vierkante meter. Die ruimte wordt gebruikt voor nieuwe wisseltentoonstellingen en er is een groots en vrij toegankelijk bezoekerscentrum met een servicepunt van het VVV Altena en een royale horecavoorziening met een imposant buitenterrein. Op de eerste verdieping zijn drie kantoorruimten gerealiseerd. Naast het museum waaraan zes vaste medewerkers en 60 vrijwilligers verbonden zijn, houden ook Staatsbosbeheer en het Parkschap Nationaal Park de Biesbosch er kantoor. De synergie tussen die organisaties en het museum biedt tal van mogelijkheden om het Biesbosch MuseumEiland als fysieke en mentale poort van de Biesbosch op interessante wijze te programmeren. De plannen tot uitbreiding van het museumgebouw ontstonden toen de Noordwaal, waar het museum ligt, ontpolderd ging worden. Dit in het kader van de maatregel "Ruimte voor de rivier".

Wilgenfilter

Vanaf de hellende, met gras bedekte, daken van het museumcomplex, (waarover een wandelpad loopt), die het gebouw naadloos in het landschap inbedden, is een weids uitzicht over het natuurgebied de Biesbosch mogelijk. Voor de vaste collectie van oude gebruiksartikelen van boeren, rietsnijders, griendwerkers, biezenvlechters en kooikers (waarvoor entree moet worden betaald) die voorheen nogal rommelig geëxposeerd werd, is nu een geheel nieuwe opzet bedacht, die aansprekend is voor het hedendaagse publiek. Beamers projecteren beelden op de witte muren en maken het interessante verhaal begrijpelijk. Het museum heeft ook nog een nieuwe primeur namelijk het eerste door de ecooloog Adrie Otte en Martijn Boosten (van Probos) ontworpen wilgenfilter. Al het afvalwater van restaurant en toiletten wordt gereinigd met wilgen. En die snelgroeende wilgen dienen ook weer als brandstof voor de houtkachel van het museum. (DR)

Kort Nieuws

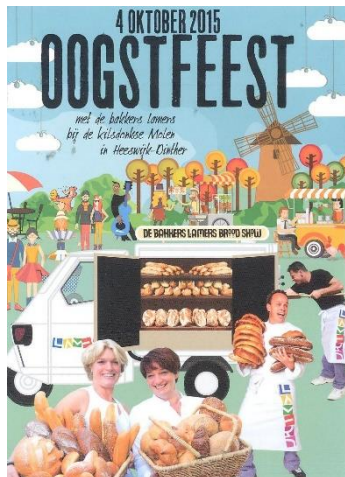
Oogstfeest bij Kilsdonkse Molen

Zondag 4 oktober zal bij de Kilsdonkse Molen in Heeswijk-Dinther weer het jaarlijkse oogstfeest plaatsvinden. Deze manifestatie wordt, zoals gebruikelijk, weer georganiseerd door de bakkers Lamers uit Oss en Heesch en de vrijwilligers van de Kilsdonkse Molen. U bent er welkom van 11.00 tot 17.00 uur.

Gezond per fiets erheen!

Het programma die dag wijkt niet af van dat van vorige jaren. Dorsclub de "Stofvreters" uit Nistelrode dorst weer het speltgraan van Landschapsbeheer Oss en de bakkers van Lamers bakken daar dan heerlijk vers brood van in een ouderwetse, op hout gestookte, oven. Ook is er weer een knusse landelijke fair, waar ook Landschapsbeheer weer niet zal ontbreken. En er is natuurlijk weer volop muziek als aangename omlijsting. U kunt, als gezond uitje, óók weer op de fiets naar Heeswijk-Dinther, met een tussenstop bij de Meierijsche museumboerderij in Heeswijk-Dinther. Een routebeschrijving van die 16 kilometer lange tocht is af te halen of te downloaden bij: De Bakkers Lamers, Schaeplemanlaan 104 in Oss en 't Dorp 109 in Heesch, de Kilsdonkse Molen, Kilsdonkseweg 4-6 In Heeswijk-Dinther en de Meierijsche Museumboerderij, Meerstraat 20 in Heeswijk-Dinther. (DR)

www.debakkerslamers.nl
www.kilsdonksemolen.nl
www.museumboerderij.nl

Heropening molen en oogstfeest in Megen

Zondag 4 oktober van 11.00 tot 16.30 uur zal de grondig gerestaureerde molen Desiré in Megen officieel heropenend worden. Gelijktijdig vindt er die dag op en rond het Molenplein een groot oogstfeest plaats, met een streekmarkt, allerlei activiteiten en optredens van muziekgezelschappen, solomuziek en zang.

Veelheid aan activiteiten

De openingshandeling van de uit 1875 daterende molen, waar Kees van de Wiel al 40 jaar het graan maalt en die in 9 maanden tijd een zeer ingrijpende restauratie onderging, wordt om 14.00 uur verricht door burgemeester Wobine Buijs. De restauratie werd uitgevoerd door molenmakersbedrijf Coppes uit Bergharen en de kosten bedroegen ongeveer €250.000. De werkzaamheden stonden onder toezicht van de Stichting Behoud Molen Desiré Megen. Die stichting werd op 14 maart 2014 opgericht en neemt zowel de financiële exploitatie als alle andere belangen van de molen op zich. Met een doorlopende diavoorstelling laat de stichting haar werkzaamheden zien op de openingsdag. Op de streekmarkt staan een tiental kramen, waar streekproducten worden verkocht en informatie wordt gegeven. U vindt er o.a. Boer Spierings, Landschapsbeheer, de ZLTO en restaurant Buitengewoon, alle uit Oss, de Muifelbrouwerij uit Berghem, Ruys appelboer uit Lith, 2 Linden uit Reek, maar óók de zusters Clarissen en het Toeristisch Informatiecentrum uit Megen. Verder wordt er brood gebakken door Jo van den Heuvel, is er een demonstratie dorsen door moleneigenaar Wim van de Camp, kruisboogschieten door het Sint Sebastiaan Gilde uit Oss (dat ook marcheert, vendelt en trommelt) en zijn er rondritjes per koets door de wijk. Voor de kinderen is er een kinderboerderij, ritjes op een pony en tal van allerlei activiteiten, zoals brood bakken en spellen. De muzikale omlijsting van de dag wordt verzorgd door stadskapel "De Keienbloazers", harmonie Per Ardua ad Astra, de bands "Di friends" en "Out of stock" en het zangkoor Cantores. De aanwezige dieren tentoslotte zullen door de broeders Franciscanen worden gezegend t.g.v. werelddierendag. (DR)

www.molendesire.nl

Landerij VanTosse op oogstdag van Maashorstboeren

Op zondag 6 september nam Landerij VanTosse deel aan de oogstdag van de Maashorstboeren, die werd gehouden op het erf van Natuurcentrum de Maashorst in Nistelrode.

Mooie presentatie

In een tiental kraampjes was van alles te proeven en te kopen wat zojuist was geoogst van het land uit de buurt, zoals speltproducten, fruit, kruiden, olie en groenten. Ook was er muziek, een hapje en een drankje. Wout van Zuilichem, die samen met Jos Koolen, Anton Aarts, Hanny Wagemakers en Joke van Heeswijk onze stand bemande, deelde ons mee dat, ondanks de slechte weersvoorspelling, men toch de hele dag droog en zonnig weer had gehad. Het aantal bezoekers viel, met een geschat aantal van 500, (door andere evenementen in de regio) enigszins tegen, maar ondanks dat had men over belangstelling niet te klagen. De bezoekers toonden een positieve belangstelling voor onze vrijwilligersorganisatie, hetgeen resulteerde in een goede dagopbrengst van onze producten. Dat was mede te danken aan onze mooie stand, die met een fraaie oogstmand en bloemen uit onze tuinderij zelfs complimenten van collega-standhouders kreeg, aldus Wout. Kijkt u maar naar bijgaande foto, die zijn vrouw Henny van de stand maakte! (DR)

Week van het Landschap

Van 18 t/m 25 oktober organiseert Brabants Landschap weer de jaarlijkse "Week van de Natuur". Dit keer is de locatie de nieuw te openen Natuurpoort de Rooverse Leij, met klimbos, aan het Gorps Baantje 1 in Goirle. Deze locatie is gekozen vanwege de samenwerking met De Kempische Landgoederen.

Activiteiten voor jong en oud

Een greep uit alle activiteiten: de week begint op zaterdag 18 oktober met een "beschermersdag" en een landschapsmarkt. Woensdag 23 oktober is er een kindermiddag en zaterdag 24 oktober kan men deelnemen aan een theatrale schemerexcursie over de Regte Heide tijdens de "Nacht van de Nacht". Vervolgens is er op zondag 25 oktober een streekmarkt met streekontbijt. Voor de kids vinden allerlei kinderactiviteiten plaats, zoals nestkastjes timmeren, het avonturenpad (klimbos), speuren, spellen en nog veel meer en alle dagen van de week kan men wandelen en fietsen, de tentoonstelling bekijken of naar de natuurbioscoop. (DR)

Voor alle recente activiteiten:
www.brabantslandschap.nl/week-vandenatuur

Kunstwerken van snoeihout

Op donderdag 21 juni, tijdens de "Week van de Natuur", werden door wethouder Johan van der Schoot in het gemeentehuis van Oss de maquettes onthuld van een tweetal kunstwerken die zullen worden gebouwd van snoeihout.

Mogelijk lang leven!

Drie kunstenaars, aangesloten bij K 26, Jan van Dijk en het duo Annelies van Rijn en Stephan van den Thillart, gaan die kunstwerken dit najaar, samen met bewoners van de plekken waar ze zullen worden opgericht, bouwen. Het ene kunstwerk, in de vorm van een ronde tempel van de hand van Annelies van Rijn en Stephan van den Thillart komt te staan op een heuveltje in de wijk Piekenhoef in Berghem en het andere, in de vorm van een herfstblad, dat ontworpen werd door Jan van Dijk, zal verrijzen op het hellende gazon bij de Hazenakkervijver. Beide kunstwerken zullen zo lang mogelijk blijven staan. Dat zal natuurlijk voor een groot deel ook afhangen van mogelijk vandalisme helaas! (DR)

Gestart: Brabants Landschap Keent

Op 10 juni vond op het infopunt van Brabants Landschap aan de Zuidenhoustraat 2 in Keent de startbijeenkomst plaats voor 9 nieuwe vrijwilligers die in en rondom het infopunt gaan werken. Ook waren er vertegenwoordigers aanwezig van zowel IVN Grave als IVN Oss en de vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen.

Veelzijdige activiteiten

Doel van de bijeenkomst was kennis te maken met zowel de Stichting Taurus als Brabants Landschap en de vrijwilligers onderling. IVN en de vogelwerkgroep sloten aan om een korte uitleg te geven over hun werkzaamheden, werkterrein en wat ze voor het infopunt kunnen betekenen qua gidsen. Iedere nieuwe vrijwilliger ontving een informatiemap met daarin allerlei belangrijke informatie over Taurus, Brabants Landschap, het natuurgebied en meer. Over enige tijd zullen de twee coördinatoren Hans van Aanholt en René van den Heuvel worden geïnstalleerd. De vrijwilligers zullen actief zijn op en rondom het infopunt voor het beheer, excursies, kinderactiviteiten en nog veel meer. Aanvragen voor excursies, activiteiten en rondleidingen kunnen gedaan worden via: info.keent@gmail.com (DR)

RIGOM-beurs in Rusheuvel

Op zaterdag 3 oktober zal van 10.30 tot 16.00 uur in sportcentrum de Rusheuvel weer de tweejaarlijkse informatiemarkt voor senioren worden gehouden. De markt, die gemiddeld zo'n 2500 bezoekers trekt, zal zoals gebruikelijk georganiseerd worden door het RIGOM.

Welzijn en vrijetijdsbesteding

Tijdens deze markt wordt aandacht besteed aan alles wat senioren nodig kunnen hebben om zo lang mogelijk op zichzelf te blijven wonen en vitaal te blijven. Bezoekers kunnen kennis maken met producten en diensten op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn, voeding, beweging en preventie. Ook is er aandacht voor zaken die bijdragen aan een zinvolle vrijetijdsbesteding en zijn er daarnaast ook diverse optredens en demonstraties. Er zullen zich zo'n 70 organisaties en bedrijven presenteren, waaronder ook weer Land-

Maashorstfair verzet naar volgend jaar

U zult het inmiddels al wel gemerkt hebben: de 10e editie van de Maashorstfair, die op zondag 13 september aan de Brobbelbiesweg in Schaijk gehouden zou worden en waarover we u in ons juninummer informeerden, is niet doorgeslagen. De fair is verzet naar volgend voorjaar.

Teveel risico's

De organisatie van de fair heeft begin juli helaas moeten besluiten om het evenement te verplaatsen qua locatie en datum. Diverse factoren speelden een rol in dit besluit. Er kleefden, voor een organisatie die uitsluitend met vrijwilligers werkt, op diverse vlakken te veel risico's aan de locatie en de gemaakte opzet, die pas in een later stadium naar voren kwamen, zo zei Marti Thijssen, voorzitter van Stichting Uitvoering Streekfonds de Maashorst. Het voornemen is nu om de Maashorstfair nu in het voorjaar van 2016 te laten plaatsvinden en die jubileumeditie zal dan groots worden opgezet. De exacte datum en locatie worden later dit jaar bekend gemaakt. (DR)

TIM en eendenkooi

Omdat de vrijwilligers van het Toeristisch Informatiecentrum Megen vaak vragen krijgen over onze eendenkooi in Macharen, besloot het bestuur van TIM om voor die vrijwilligers een informatieavond te organiseren. En dus kwam onze Henk Smouter hen op donderdagavond 3 september haarfijn uitleggen hoe zo'n kooi werkt, wat we er allemaal al aan gedaan hebben en nog moeten doen. (DR)

Wandelingen Maaslandgilde

Het Maaslandgilde heeft voor dit jaar nog twee wandelingen in petto. Weer met Toon Voets van de IVN-vogelwerkgroep als ervaren gids.

Aanmelden verplicht

De eerste wandeling is op vrijdag 2 oktober rond de Kanonsberg, waar het grootste heideveld van de Maashorst is ontstaan. Gestart wordt om 14.00 uur vanaf het parkeerterrein ten zuiden van de Oude Rijksweg tussen Heesch en Grave. De tweede en laatste wandeling dit jaar op vrijdag 6 november gaat naar het jonge natuurproject de Rijssvennen aan de Zevenbergseweg in Berghem (nabij het kapelletje). Het is een spannend plas-drasgebied, dat ontstond toen in 2009 begonnen werd met het afgraven van landbouwgrond. Het ontwerpplan van het project en de begeleiding tijdens de uitvoering was in handen van Toon Voets. Ook deze wandeling start om 14.00 uur. De kosten bedragen 2,50 euro per persoon en u dient zich vooraf aan te melden via maaslandgildeoss@hetnet.nl. Het verzamelpunt van de wandelingen is voor het Anton Jurgenshuis aan de Schadewijkstraat 6 in Oss. Daar vertrekt men gezamenlijk met gecombineerd vervoer. (DR)

www.maaslandgildeoss.nl

De Maas op de schop

Diegenen die het Brabants Dagblad niet lezen, attenderen we nog even op een serie van 6 artikelen over de metamorfose van de Maasoevers in onze regio, die in de periode van 20 juli t/m 24 augustus werd geplaatst. In de serie komen o.a. de historie, de natuurontwikkeling, het milieu en de recreatie aan bod. (DR)

www.bd.nl

LOONBEDRIJF PETER LOEFFEN

Waterstraat 5, 5374 KB SCHALJK • Tel.: 0486-461505 • Fax: 0486-464230

beleef de natuur!

IVN-wandelingen

Zondag 4 oktober is er een paddenstoelenwandeling van 2 uur, die ook leuk is voor kinderen. Gestart wordt om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats bij het Willibrordusputje aan de Willibrordusstraat in Oss.

Zondag 15 november kunt u in stilte genieten van het natuurgebied de Stelt in Oss-Zuid. Men vertrekt, om 14.00 uur voor de wandeling die 4 kilometer lang is en ongeveer 2,5 uur duurt, vanaf de toegangspoort van het voormalige Benedictessenklooster aan de Benedictuslaan in Oss.

Zondag 27 december is er weer de gebruikelijke Kerstwandeling, waar u heerlijk even kunt uitwaaien van de drukke Kerstdagen. Die wandeling is 5 kilometer lang en duurt 2 uur. Start om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats bij Motel de Naaldhof aan de Docfaan in Oss.

De wandelingen, die geleid worden door ervaren IVN-gidsen zijn gratis, maar een vrijwillige bijdrage wordt zeer op prijs gesteld. Info: Frank van Dorst, 06-52483313. (DR)

www.ivn.nl
frankvandorst@home.nl

Vrijwilligersdag Natuurmonumenten

Op zaterdag 12 september hadden zo'n 75 vrijwilligers van de beheerseenheid Noord-oost-Brabant en Mook van Natuurmonumenten, weer hun jaarlijkse vrijwilligersdag. De dag werd deze keer gehouden in café-zaal "De lachende Vis" in Empel.

Interessante presentaties

De vrijwilligers, waaronder een vijfmansafvaardiging van Landschapsbeheer Oss, werden welkom geheten door boswachter Lianne Schröder en gebiedsbeheerder Fons Mandigers. Als eerste inleider hield visecoloog Gerard de Laak, verbonden aan Sportvisserij Nederland, een lezing over alle in ons land voorkomende zoetwatervissen en hun gedragskenmerken. Vervolgens vertelden de boswachters Paul van der Aa, Ido Pruijn en Harm Toonen met beamerpresentaties alles over de vorderingen van enkele van hun projecten uit het beheersgebied, zoals De Stippelberg, de Mookerhei, het Mookerslot en de Sintjansberg. Hun presentaties werden aangevuld met ervaringen van enkele vrijwilligers die bij die projecten betrokken zijn. Een tweetal vrijwilligers van de groep uit Heusden informeerden ons daarna over enkele projecten uit de Langstraat, zoals eendenkooi de Kwak, de houtwallen in de Langstraat en het vogelkersbestrijdingsproject. En tenslotte werd, vóór de lunchpauze, door Fons Mandigers nog de natuurontwikkeling in de uiterwaarden van de Maas in onze regio onder de loep genomen, van Raamsdonksveer tot Ravenstein Dit in het kader van plan "Meer Maas", dat de veiligheid van de Maas moet garanderen.

Inhakend op deze presentatie gaf Henk Smouter uitleg over ons werk aan de Machareense eendenkooi. Na de lunch werd een wandeling gemaakt door een deel van de Empelse waard. Tijdens die wandeling konden de vrijwilligers van de verschillende werkgroepen nader met elkaar kennismaken en ervaringen uitwisselen. Die contacten konden daarna nog gezellig worden vervolgd bij een nazit met een drankje en een hapje in "De Lachende Vis". (DR)

Woonomgeving moet natuurvriendelijker

De gemeente Oss is een kleinschalig project gestart om haar inwoners te stimuleren hun tuin of directe woonomgeving natuurvriendelijker in te richten en heeft daar een flink subsidiebedrag voor beschikbaar gesteld.

Minder fijnstof, schonere lucht

De afgelopen 10 jaar was het natuurbeleid van de gemeente Oss vooral gericht op de Maas, de Maashorst en de buitengebieden. In die gebieden werd volop geïnvesteerd. Een evaluatie gaf echter aan, dat de stad en de kleine kernen een flinke achterstand hadden opgelopen in de natuurontwikkeling. Daarom moeten plantsoenen en bermen anders beplant gaan worden, worden er wadi's aangelegd en moeten de bewoners in wijken en buurten gestimuleerd worden om hun tuinen natuurvriendelijker in te richten. Dus veel minder tegels (vooral in de voortuinen) en veel meer planten en bloemen erin, zodat bijen, vlinders en insecten, die onmisbaar zijn voor het milieu, hun belangrijke werk kunnen doen. Ook groene heggen in plaats van houten of betonnen schuttingen zijn essentieel voor een grotere natuurbeleving. Meer stadsgroen zorgt voor schonere lucht, vangt fijnstof op, houdt het regenwater langer vast en zorgt voor koelte in warme tijden. De gemeente wil ook 300 vogelnestkastjes gaan ophangen, waarbij de buurt, via een beheerplan, het onderhoud en de verzorging regelt. (DR)

MAASPARK RECREATIE

- * Groepsaccommodaties (2 x 20 personen) volledig ingericht en geheel toegankelijk voor minder valide
- * Losse kamer verhuur
- * Sfeervol cafe met buitenterras
- * Vergader- en conferentieruimte
- * Verzorging van onbijt, lunch en diner
- * Organisatie van activiteiten en workshops
- * Een rustige, groene kindvriendelijke omgeving en camping.

Kijk voor meer informatie op onze site: LAURENSHOEVE.NL of bel: 0486 412166

Poelstraat 3 5371KJ Dieden Tel: 0486 412166 Fax: 0486 41 53 26 E-mail: laurenshoeve@home.nl

Geld bij elkaar gewandeld

Op 20 juni liepen meer dan 4000 mensen tijdens de Midzomernachtloop, in zo'n 30 natuurgebieden verspreid over heel Nederland, midden in de nacht 3 tot 10 kilometer door de natuur.

Nog eens 250 wandelaars gingen een andere uitdaging aan en liepen de wandelmarathon over de Veluwezoom van 21, 43 of zelfs 63 kilometer. Daarmee haalden ze tijdens deze derde editie van de Midzomernachtloop van Natuurmonumenten een bedrag op van bijna 110.000 euro voor de natuur. Bijna een kwart meer dan vorig jaar bij elkaar werd gewandeld. (DR)

"Dag van Groene Vrijwilliger"

Op zaterdag 20 oktober organiseert Brabants Landschap weer traditiegetrouw, als start van het nieuwe vrijwilligersseizoen, "De Dag van de groene vrijwilliger". Deze dag worden die vrijwilligers uitgenodigd, die normaliter in het najaar de opening van het vrijwilligersseizoen van Brabants Landschap bijwonen.

Afwisselend programma

Ook is deze dag bedoeld voor weidevogel- en uilenbeschermers, vrijwilligers van het vleermuizenennetwerk, natuurgidsen, vrijwilligers die inventariseren en vrijwilligers die werkzaamheden in de natuurgebieden van Brabants Landschap verrichten. Locatie voor deze dag is de nieuwe recreatieve poort in Goirle. Er wordt een afwisselend programma geboden. Eén van de onderdelen van de dag is de prijsuitreiking van de fotowedstrijd over het "groene" vrijwilligerswerk, een wedstrijd die gehouden werd in het kader van "2015 jaar van de groene vrijwilliger". (DR)

Boomkikkertje kreeg gezelschap

Misschien herinneren jullie het je nog wel: Richard Ceelen ontdekte op de wandeling in de Kaaistoep tijdens ons jaarlijkse dagje uit vorig jaar, op een struik waar iedereen al langs was gelopen op zoek naar een knoflookpad, een klein, gif-groen boomkikkertje.

Al vier populaties

Maar Richard, onze amfibieën-deskundige, zag het boomkikkertje direct en meldde trots zijn ontdekking aan zijn medewandelaars, die het piepleine diertje met bewondering bekeken. Maar het eenzame kikkertje (maar hij zal wel niet alleen geweest zijn natuurlijk) kreeg op 29 juli gezelschap. Ben Crombaghs van het ecologisch adviesbureau Natuurbalans en TWM Gronden, de particulier terreinbeheerder van de Kaaistoep, gaven die dag namelijk 387 jonge boomkikkertjes de wilde natuur, met steun van de Provincie en de gemeente Tilburg. De Kaaistoep is in Midden-Brabant al de vierde plek waar de 25 jaar geleden vrijwel uitgestorven boomkikker voet(pootjes) aan de grond zet. Andere locaties zijn op Vliegbasis Gilze-Rijen (waar Richard werkt), de Leemkuilen en de Brand bij Udenhout. En daar floreren de diertjes goed! Dat geldt ook voor de groep die de afgelopen jaren uitgezet is in de Mortelen. Ook in het dal van het Merkske, het Chaams Broek en Valkenhorst bij Eindhoven hebben de boomkikkers een habitat. (DR)

Info Brabants Dagblad

ARK kocht eerste grond in Maashorst

Donderdag 2 juli gaf ARK Natuurontwikkeling op feestelijke wijze, samen met bewoners van Slabroek en Stuurgroep De Maashorst, het eerste stuk landbouwgrond in de Maashorst terug aan de natuur.

Begrazingsgebied

Dat perceel van 10 hectare ligt aan de Karlingerweg in Uden. Zoals al eerder gemeld, heeft ARK de opdracht van de provincie Noord-Brabant om vóór 2019 180 hectare landbouwgrond in de Maashorst te kopen en die vervolgens weer om te vormen tot natuurgebied. Voorlopig worden van het aangekochte perceel alleen de af-rastering en de waterput verwijderd, in afwachting van de goedkeuring van het Inrichtings- en Beheerplan (IBeP) dat nog in behandeling is. Daarna gaat het nieuwe perceel deel uit maken van het begrazingsgebied De Maashorst. (DR)

Maashorst vijf MTB-routes rijker

Sinds begin dit jaar is de Maashorst vijf MTB-routes rijker. Die routes zijn onderling met elkaar verbonden en hebben een totale lengte van circa 100 kilometer. Naast de al bestaande routes Rondje Reek en Rondje Uden, kwamen er ook nog Rondje Herperduin, Rondje Schaijkse Heide en Rondje Loosbroek bij.

Overzichtelijke folder

Het initiatief voor de MTB-routes werd al jaren geleden genomen door de VVV en werd verder uitgewerkt door de Stichting Maashorst. Ambtenaren van de gemeenten Bernhoven, Landerd, Oss en Uden hebben daarna de routes uitgevoerd, in overleg met de fietsclubs en de natuurverenigingen in de regio. De routes hebben lengtes die variëren van 6,5 kilometer (rondje Reek) tot 30 kilometer (rondje Schaijkse Heide). Ze zijn gratis te gebruiken en gemakkelijk te bereiken vanaf de 10 parkeerplaatsen rond en in de Maashorst. Bij diverse ervan is ook horeca aanwezig. In een onlangs verschenen folder worden de lengte van de routes, de moeilijkheidsgraad en het landschap kort beschreven. Daarnaast staan de startpunten vermeld en is te zien hoe de routes onderling met elkaar verbonden zijn. De folder is verkrijgbaar bij de VVV's in de regio en bij alle startpunten. Dat zijn: hotel de Naaldhof in Oss, openluchttheater Hoesenbosch in Berghem, De Kriekput in Herpen, recreatiepark De Heidebloen in Schaijk, camping De Heische Tip in Zeeland, boerderij De Bosrand in Uden, restaurant 't Bomenpark in Heesch, Natuurcentrum De Maashorst in Nistelrode en fietsverhuur De Mastworp in Uden. (DR)

De Koornbeemd b.v.
 Cultuur- en Civieltechnische werken

Langendonkweg 11b 5345 HR OSS

www.dekoornbeemd.nl

Nacht van de Nacht

Op zaterdag 24 oktober organiseren de Natuur- en Milieufederaties voor de elfde keer de "Nacht van de Nacht". Doel is om de schoonheid van de nacht te benadrukken en aandacht te vragen voor de gevolgen van de lichthinder, die glastuinbouw, sportvelden, sier- en reclameverlichting veroorzaken.

Mag het licht uit?

Tijdens de nacht van de nacht doven honderden bedrijven en gemeenten de reclameverlichting en de belichting van gebouwen. Ook worden in heel Nederland honderden evenementen in het donker georganiseerd, zoals natuurwandelingen, vaartochten, fotoworkshops of dineren in het donker. Ook dit jaar zijn er weer ambassadeurs, die de actie ondersteunen, zoals Daan Roosegaarde, ontwerper en ondernemer, Vincent Bijlo, cabaretier, Ingmar Heytze, dichter, Govert Schilling, wetenschapsjournalist en sterrenkundige en oud-minister Jacqueline Cramer. Ook popgroep De Dijk werkt mee en heeft haar single "mag het licht uit" aangeboden voor de campagne. (DR)

www.nachtvandenacht.nl

Naschrift: Daan Roosegaarde is uitgeroepen tot "talent van het jaar 2015" en heeft een groot aantal interactieve lichtobjecten op zijn naam staan, zoals de "Glowing Lines" op de Weg van de toekomst in Oss.

www.studio Roosegaarde.net

Nog twee plasdrasgebieden voor weidevogels

Aan de twee al bestaande plasdrasgebieden nabij de Eendenkooi bij Maren-Kessel (langs de Gewandeweg en de Hoolbeemdweg) zullen binnenkort nog twee graslandjes worden toegevoegd, namelijk aan de Waatselaar nabij Koolwijk en aan de Weisestraat in Liethoijen. Brabants Landschap heeft voor de aanleg van de twee nieuwe gebiedjes 90.000 euro beschikbaar.

Schapen grazen na broedseizoen

Rondom de plas-drasgebiedjes komen greppels en daar weer omheen walletjes. Als hier extra water op gepompt wordt, ontstaan er voor weidevogels eldorados met droge stukken om op te nestelen en natte om voedsel te vinden. Jochem Sloothaak van het Brabants Landschap, die de plannen voor de nieuwe gebiedjes coördineert, wijst erop dat gewoon boerenland weinig variatie in nat en droog kent.

Hier wordt voedsel vinden voor weidevogels lastig als in het broedseizoen de grondwaterstand daalt.

Jochem voorspelt dat het volgende jaar op de nieuwe gebiedjes stikt van de kieviten, tureluurs en grutto's. De plasdrasgebieden blijven grasland; na het broedseizoen kunnen er schapen grazen. Voor meer info over het plas-drasgebied bij Maren-Kessel kunt u op onze website de nieuwsbrieven van maart 2012 en juni 2013 nog eens nalezen. (DR)

Met dank aan Brabants Dagblad

Symposium Biodiversiteit en Leefgebieden

Op woensdag 30 september vindt in het provinciehuis in Den Bosch, voor de derde keer, het symposium Biodiversiteit en Leefbaarheid plaats. Het symposium, dat van 9.15 tot 18.00 uur duurt, wordt georganiseerd door de provincie Noord-Brabant, met medewerking van de Zoogdierenvereniging, Stichting RAVON en Stichting FLORON.

Interessant dagprogramma

Het symposium richt zich op vrijwilligers en professionals die zich inzetten voor de Brabantse natuur en heeft tot doel om kennis te delen en samen stil te staan bij wat er tot nu toe is bereikt in onze provincie op het gebied van biodiversiteit en leefgebieden. Deelnemers kunnen kiezen uit 16 lezingen, 6 workshops en 2 blokken met flitspresentaties. Onder andere over ontwikkelingen in gebieden als de Biesbosch en de Hilver, effectief weidevogelbeheer of het herkennen van de Brabantse amfibieën.

Ook is er aandacht voor de resultaten van agrarisch natuurbeheer en voor de problemen die exotische planten veroorzaken in het natuurbeheer. Op de dag zijn twee pauzeblokken en een lunch ingedeeld. Gedeputeerde Johan

van den Hout zal het slotwoord uitspreken. U kunt zich kosteloos inschrijven t/m 23 september via het aanmeldingsformulier. (DR)

smbosiumbiodiversiteit@zoogdierenvereniging.nl

Raadsleden bezochten Taurosproject in Keent

Op woensdagavond 2 september bezochten de raadsleden van de gemeenten Bernheze, Landerd, Uden en Oss het Taurosproject in Keent. Ze kregen daar informatie over grote grazers, zoals taurossen en wisenten. Dit naar aanleiding van het Inrichtings- en Beheerplan van de Maashorst (IBeP) en de discussie over grote grazers.

Wisent in de Maashorst?

Nadat de raadsleden welkom waren geheten door de Osse wethouder Johan van der Schoot, gaf Martijn Fliervoet van het Brabants Landschap een beeld over de ontwikkeling van Keent. Vervolgens vertelden Ronald Goderie van Stichting Taurus en Leon Terlouw van PWN respectievelijk alles over de tauros en de ervaring met wisenten in het Kraansvlak. Na nog een presentatie over de plannen voor het uitzetten van de wisent in de Maashorst door Leon van Stichting ARK, werd een wandeling gemaakt naar de kudde taurossen onder leiding van Ronald Goderie. (DR)

Mooi gebaar van JK-rolluiken!

De rolluiken van ons "home" aan de Tolstraat waren echt aan een flinke revisie toe. Ze zaten al aan het pand toen we het zeven jaar geleden in gebruik namen!

Luiken rollen weer perfect!

Tonnie Wittenberg, onze huisbewaarder, nam voor het herstel van de luiken contact op met JK-rolluiken, gevestigd aan de Orlando di Lassostraat 16b, in Oss voor een offerte. Die kreeg hij snel van eigenaar Lesley Krol, die in 2007 voor zichzelf begon en naast rolluiken ook garagedeuren, screens, zonneschermen en terrasoverkappingen levert. Die offerte bedroeg €441, maar toen Lesley, die ons vrijwilligerswerk in de natuur erg waardeert, in de gaten kreeg dat dat bedrag ons beperkte budget toch wel flink te boven ging, streek hij zijn hand flink over zijn hart. Hij rondde het bedrag namelijk af tot slechts €100! En daarmee rollen alle luiken, ook het geheel nieuwe bij de voordeur, weer als nieuw! U vindt de showroom en de werkplaats van JK op het industrieterrein tussen de Euterpelaan en de spoorlijn. (DR)

www.jkrolluiken.nl

Uitzending gemist Omroep Walraven

Omroep Walraven uit Ravenstein zond de afgelopen maanden weer een aantal interessante items uit op het gebied van de natuur, de cultuur en de recreatie in de regio.

Hieronder een selectie

Donderdag 16 juni: Oeverloos
Vrijdag 19 juni: Struinstoel in Herperduin.
Maandag 22 juni: Maasdijk Marathon.
Vrijdag 7 augustus: Voortgang Hemelrijksewaard.
Dinsdag 11 augustus: Natuurlijke Maasoevers (Gelderse kant).
Dinsdag 18 augustus: Natuurlijke Maasoevers (Brabantse kant). (DR)

Betalingen vriendenclub

De vriendenclub van Landschapsbeheer Oss telt zo'n 280 leden. Daarvan hebben per 1 september echter een tachtigtal leden hun contributie voor 2015 nog steeds niet betaald, ondanks enkele aanmaningen in dit blad en een brief of mail in mei. Wilt u nog eens kijken of u uw betaling wellicht vergeten bent? Zo ja, dan zien we uw contributie van minimaal 8 euro (maar iets meer is zeer welkom) graag zo spoedig mogelijk tegemoet op onze bankrekening: NL 94 RABO 0170 4198 94. (DR)

"Nog beter is het als u uw bank opdracht geeft om uw contributie aan het begin van elk jaar automatisch van uw rekening af te laten schrijven"

Tentoonstellingen in Ravenstein

Op vrijdag 11 september heeft wethouder Johan van der Schoot in Ravenstein twee tentoonstellingen geopend, namelijk "Kasteel van Ravenstein", recente opgravingen van de voorburch en "Zonder boer geen voer, 5000 jaar agrifood".

Archeologie en agrifood

De tentoonstelling "Kasteel van Ravenstein" is tot begin december te zien in de lezerszaal van het Toeristisch Informatiecentrum Ravenstein (TIR) aan de St.Luciastraat 2 in Ravenstein. Bij opgravingen onder de oude Mariaschool kwamen fundamente van gebouwen tevoorschijn die op de voorburch van het Kasteel van Ravenstein hebben gestaan. Het vondstmateriaal bestaat vooral uit aardewerk en enkele kanons- en musketkogels. De tentoonstelling "Zonder boer geen voer, 5000 jaar agrifood" is te zien in Molen de Nijverheid aan de Molensingel en gaat over de landbouw en de veeteelt in en rond Oss in de afgelopen 5000 jaar aan de hand van archeologische vondsten en historische voorwerpen. Deze tentoonstelling is eveneens te zien tot begin december. (DR)

Muifelbrouwerij wint Brabants Lekkerste Bier verkiezing

De Muifelbrouwerij uit Berghem, van Martin Ostendorf heeft op 13 september op het Historisch Bier Festival in Hilvarenbeek met haar "Zuster Agatha quadrupel" de eerste prijs in de wacht gesleept in de verkiezing van "Brabants Lekkerste Bier".

Vakmanschap beloond

Aan die verkiezing, die werd georganiseerd door Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad en BN De Stem, deden 32 Brabantse bieren mee. Die streden in 3 rondes om de eer zich het lekkerste Brabantse biertje te mogen noemen. De Muifelbrouwerij behoorde met brouwerij Sint Christoffel uit Breda (W-IPA bier) en Brouwerij de

Roos uit Hilvarenbeek (Bikse Tripel) op 8 september al tot de laatste drie kanshebbers. Sint Christoffel kreeg op 13 september de tweede prijs en de Roos derde. Zuster Agatha was het eerste brouwsel dat Martin Ostendorf in 2003 ontwikkelde en hij startte er daarna zijn bedrijf mee in 2006. Het bier heeft in alle jaren daarna steeds zeer goede beoordelingen gekregen en won op 19 maart dit jaar nog de derde prijs op de internationale bierwedstrijd Dutch Beer Challenge in Rotterdam. Het is derhalve het paradepaardje van de brouwerij, die inmiddels 10 bieren op de markt heeft gebracht, waaronder het eveneens succesvolle en prijswinnende Beerskey en het USA IPA bier. De prijsuitreiking werd gedaan door de commissaris van de Koning, Wim van de Donk. (DR)

www.muifelbrouwerij.nl
bd.nl/lekkerstebier.nl

Paul de Kort exposeert in MuseumEiland

Landschapskunstenaar Paul de Kort toont nog t/m 31 december in het nieuwe Biesbosch MuseumEiland in Werkendam presentaties - o.a. door middel van speciaal gemaakte luchtfoto's - van de 13 landartwerken die hij in de periode 2000-2016 heeft ontworpen. Daarvan zijn er 11 uitgevoerd, o.a. het landschapskunstwerk "De wassende Maan", dat dateert uit 2007. Het uit hele en halve cirkels bestaande geulenproject, dat bij vloed en eb vol en leeg stroomt, ligt op een paar kilometer afstand in de Noordwaard. (DR)

Volg de Brabantse Dorpen Derby

De verrichtingen van de 10 finalisten in de Brabantse Dorpen Derby*, waarbij óók Ravenstein behoort, zijn vanaf 19 september te volgen in een wekelijkse TV-serie op Omroep Brabant. Er kan vanaf die datum óók gestemd worden op één van de kandidaten. Op 12 december wordt daarna "live" de winnaar van de Derby bekend gemaakt. (DR)

*Zie pagina 13 van nieuwsbrief juni 2015.

www.brabantsedorpenderby.nl/omroepbrabant.nl

Sjeng aan de geng

Ja zeker, de vakanties zijn weer voorbij, we moeten weer aan de bak, de handen uit mouwen worden gestoken en nog zo wat van die clichés die voor werken worden gebezigd. Iedereen is weer uitgerust en staat te trappelen om aan de gang te kunnen gaan.

Werk genoeg, we blijven wel bezig met z'n allen en dat geeft veel voldoening. Als ik op werkdagen om me heen kijk, zie ik alleen maar mensen die met veel plezier bezig zijn in bos of veld. Er worden tijdens het werken diepzinnige gesprekken gevoerd of er wordt een ontdekking gedaan van onbekend bodemleven. Dan volgt er een uitstekende verhandeling door een van de vrijwilligers, die er verstand van heeft over wat er zojuist ontdekt was. Zo leer je nog eens wat als je aan het werk bent. De gesprekken gaan over van alles, van slappe klets tot discussies over wel of niet beleggen. Het is een gemêleerd gezelschap wat daar aan het werk is, iedereen neemt zijn verleden mee naar de werkdag, dus ook zijn kennis, kunde en vaardigheden. Dat komt goed uit want op die manier komen er ook nieuwe inzichten over welke kant we op zouden kunnen gaan met Landschapsbeheer, of wat we zouden moeten doen in de toekomst. Je hoort nog eens wat op zo'n ochtend. Onlangs stond in de krant dat gepensioneerd eens een maand geen vrijwilligers werk zouden moeten doen om de regering onder druk te zetten om de koopkracht voor gepensioneerde te verbeteren. Een maand geen vrijwilligers werk zou betekenen dat er heel wat komt stil te staan. Het verlies voor de economie lijkt niet zo groot als je het afzet tegenover het bnp maar de problemen die daardoor zouden ontstaan zouden groot zijn.

Gelukkig heeft de regering doorgekregen dat zo iets niet moet gebeuren het zou heel wat sportverenigingen, zorginstellingen, culturele instellingen, verenigingen en clubs tot wanhoop brengen als er geen vrijwilligers meer zouden komen om alles draaiende te houden. De gepensioneerden zullen geen koopkrachtverlies lijden, sommigen gaan er zelfs wat op vooruit!

Wij blijven gewoon doorwerken want de natuur werkt ook door en dat is te merken als je na een paar maanden weer terugkomt in een gebied waar je pas nog geweest bent. De nieuwe leus; "Vrijwilligers doen het met Plezier" Die houden we er in.

Werk ze.

Beschouwer

Houtverkoop Tolstraat

<u>Gemengd hout</u>	
Niet verzaagd, niet gekloofd, niet gesorteerd	€40/m ³
<u>Eiken</u>	
Niet verzaagd, niet gekloofd, niet gesorteerd	€45/m ³
<u>Gemengd hout</u>	
Verzaagd, gekloofd, los gestort	€50/m ³
<u>Eiken</u>	
Verzaagd, gekloofd, los gestort	€55/m ³
<u>Gemengd hout</u>	
Verzaagd, gekloofd, gestapeld	€80/m ³
<u>Eiken</u>	
Verzaagd, gekloofd, gestapeld	€90/m ³

Het hout is af te halen op dinsdagmorgen tussen 9.30-12.00 uur op onze Landschapswerf, Tolstraat 3, Oss.

BIERBROUWERIJ

Oijen

KOOKWORKSHOP

BRAAIEN

€ 40,00 p.p.

Handen uit de mouwen en zelf aan de slag!

Bovenstaand menu is ook te boeken in een workshop.

Samen met de **Braai-Meester** gaan jullie aan de slag om alle gerechten te bereiden.

Een actieve maar vooral kegezellige workshop!

BOURGONDISCHE BBQ

Bij de BBQ kies je uit het pakket basis of de luxe.

Geen zin om zelf te bakken? Dan regelen wij een kok erbij!

Ingrediënten BBQ basis

vanaf € 18,00 p.p.

- Vers gebakken stokbrood met kruidenboter en pesto
- Knoflooksaus, BBQ saus, cocktailsaus en satésaus
- Rundvlees salade, aardappel salade
- Boerenland salade
- Speklapje, kipsaté, BBQ worst, hamburger en gemarineerde kipfilet
- Vispakketje gevuld met witvis en groenten

Ingrediënten BBQ de luxe

vanaf € 22,50 p.p.

- Vers gebakken stokbrood met kruidenboter en pesto
- Knoflooksaus, BBQ saus, cocktailsaus, rode wijnsaus en satésaus
- Rundvlees salade, aardappel salade
- Boerenland salade, vers fruit salade
- Kipsaté, speklapje, hamburger, varkenshaas in spek, biefstuk van de haas
- Zalmfilet, gambaspiesjes en vispakketje

Beregeningsinstallaties
www.regenopafroep.nl

RUIJS TuinTechniek
M 06-51286021

Houtversnipperservice
www.houtversnipperservice.nl

landwinkel®
Spierings

Van het land direct naar de klant!

Groenten, Fruit, Verse salades, Boeren zuivel,
Kaas, Vlees, IJs, Streekproducten en Geschenken

Onze openingstijden:

ma	gesloten
di t/m vr	10:00 - 18:00
za	9:00 - 17:00

Wist u dat de familie
Spierings, naast het
melkvee bedrijf en de

sierviskwekerij, ook een Landwinkel heeft? Hier
vindt u een ruim assortiment verse producten uit
de regio, waaronder VanTosse streekproducten.
Kom snel eens langs, wij helpen u graag!

U vindt ons aan de Oijenseweg 284 in Oss,
net buiten de Oijense Zij naast Spierings Vis.

Oijenseweg 284 - Oss - www.landwinkelspierings.nl

www.ecopoll.nl

**Bezoek het bijenteeltmuseum/imkerij en stap in de
wereld van de honingbij. Tevens verkoop van honing en
andere bijenproducten en imkermaterialen.**

**Voor rondleidingen, workshops & imkeropleidingen:
Imkerij Ecopoll, Leiweg 5c Geffen, 06-20431610
Openingstijden: vrijdag en zaterdag van
11.00 tot 16.00 uur of op afspraak**

Bijenteeltmuseum - Imkerij

Werkgroep Landschapsbeheer Oss

Werkdagen en mededelingen

Werkschema 2015

Oktober

Zaterdag 3, vrijdag 9, woensdag 14, vrijdag 23, Zaterdag 30

November

Zaterdag 7, vrijdag 13, woensdag 18, vrijdag 27

December

Zaterdag 5, vrijdag 11, woensdag 16

Werktijden

De werktijd op de werkdagen is van 9.00-12.30 uur. Werklocatie en verzamelplaats worden tijdig per mail bekend gemaakt. Ook langere werktijden en extra werkdagen worden per mail doorgegeven.

Inlichtingen en aan- of afmeldingen

Inlichtingen en aan- of afmeldingen kunt u mailen naar werkgroep@landschapsbeheer-oss.nl of naar pr@landschapsbeheer-oss.nl. U kunt ook bellen naar 0412-642368.

Telefoonnummers

Henk Smouter (algemeen/projectcoördinator) 06-54288252
Tonnie van Hooff (coördinator beheer) 06-37456820 (ook tijdens de werkdagen).

Klusjesochtend

Iedere dinsdag klusjesochtend op onze Landschapswerf aan de Tolstraat 3, 5342 NH Oss tussen 9.00-12.00 uur. Telefoon 0412-474322.

Laatste kans voor aanmelden PlantenNu De Maashorst

Dit najaar wordt het project "PlantenNU De Maashorst" afgerond. PlantenNu is een beplantingsproject voor particulieren en bedrijven waarmee de groene dooradering van het gebied De Maashorst vanuit de natuurkern richting de dorpskernen wordt versterkt. Er is nog ruimte voor een beperkt aantal deelnemers. PlantenNu heeft een bijdrage ontvangen van Streekfonds de Maashorst.

Omgeving "groen" versterken

Tot op heden hebben 31 inwoners (locatie) van De Maashorst deelgenomen aan het project.

In het najaar van 2014 en het voorjaar van 2015 is de beplanting bij deze deelnemers uitgeleverd. Verspreid over deze deelnemers zijn 32 laanbomen, 81 hoogstambomen en ruim 5.500 stuks bos- en haagplantsoen geplant. Er is nog beperkte ruimte voor extra deelnemers van PlantenNu.

Dus woont u in het buitengebied van de Maashorst en wilt u graag uw eigen omgeving versterken met aanplant van bomen, struiken, hagen etc? Neem dan contact op met Koen van Hout van Projectbureau Orbis (06-22224146) of koen@projectbureauorbis.nl. Voor deelname wordt een kleine eigen bijdrage gevraagd. (DR)

www.plantennu.nl
www.streekfondsdemaashorst.nl

**Streekfonds
De Maashorst**

Mutaties Vrijwilligersgroep

In de afgelopen periode konden we twee nieuwe vrijwilligers noteren. Het totale aantal geregistreerde vrijwilligers bedraagt nu 118.

De eerste nieuwteling was Karen Dawson (59) uit Oss, die zich op 30 juni op de tuinderij meldde en daar nu wekelijks werkt. Ook werkte ze al een keer mee met de werkgroep die op 1 augustus de Groenedijk wandelroute onder handen nam. Daar liet ook Charles Ontrop (64) uit Reek, (die we al aan u voorstelden in ons jubileumnummer) voor het eerst zien wat hij waard is. Tweede nieuwe medewerker was Maarten van der Kraan (26) uit Oss, die eveneens zijn debuut had in de tuinderij en op 7 augustus ook meewerkte met de werkgroep in de Stelt. (DR)

Jo Bosch liep 50 keer Vierdaagse

Wandelen is bij tal van onze vrijwilligers erg populair. En dan niet alleen een gezellige wandeling in de naaste omgeving, maar lange afstanden afleggen, zoals bijvoorbeeld de Nijmeegse Vierdaagse, waarvan de 99e editie dit jaar maar liefst 42.684 wandelaars trok. Daaronder ook weer enkele van onze vrijwilligers.

Vier keer overgeslagen

Oók Jo Bosch (73) en zijn vrouw Tonnie (69) waren weer van de partij dit jaar. Beide stonden op de laatste dag van het grote wandelfeest volop in de belangstelling, niet alleen bij familie, vrienden, burens en bekenden, (die hen bij hun thuiskomst met een ereboog verrasten,) maar óók bij de pers. 1960, nadat hij een paar jaar eerder lid was geworden van de Osse wandelclub "Oss voorwaarts". Twee jaar kon hij daarna niet mee lopen vanwege militaire dienst, in 1970 voelde hij zich niet fit genoeg om te starten en doordat in 2006 de Vierdaagse vanwege de hitte werd afgelast, vierde hij zijn 50e vierdaagse dus dit jaar! (DR)

Karen

Charles

Maarten

Fietscoördinator gezocht

Onze vrijwilliger Marius Smits is, evenals tal van onze vrijwilligers, een enthousiast fietser en maakt regelmatig lange fietstochten. Marius is óók bestuurslid van de KBO afd. H. Hart/De Vlashoek in Oss. Voor de fietstochten die die afdeling twee maal per maand voor haar leden organiseert, is hij op zoek naar een enthousiaste fietser, die mee kan helpen bij het organiseren en begeleiden van die fietstochten. Marius vraagt zich af of er onder onze vrijwilligers misschien iemand is die dit wil doen. Je kunt hem bellen op 0412-642942 of mailen: mj.smits@gmail.com (DR)

